

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI
MTIHANI WA UALIMU DARAJA LA A

689

VITENDO VYA KUJIFUNZA SAYANSI

Muda: Saa 3.

Mwaka : 2006

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu **A**, **B** na **C**.
2. Jibu maswali **yote** katika sehemu **A** na maswali **mawili (2)** kutoka katika kila sehemu **B** and **C**.
3. Sehemu **A** ina alama **40** na sehemu **B** na **C** zina alama 30 kila moja.
4. Vifaa vya mawasiliano na vitu vyote visivyoruhusiwa **havitakiwi** ndani ya chumba cha mtihani.
5. Andika **namba yako ya mtihani** katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.



SEHEMU A (Alama 40)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

1. (a) Taja vigezo vitatu (3) vya kutofautisha kati ya wanyama na mimea.
(b) Orodhesha maeneo mawili (2) shuleni ambayo huweza kukusanya wadudu waharibifu.
2. (a) Fafanua maana ya neno "mnyama" na toa mifano miwili (2).
(b) Eleza kwa kifupi umuhimu wa misimu katika maisha ya binadamu.
3. (a) Ainisha aina nne (4) za wanyama kulingana na chakula wanachokula.
(b) Nini maana ya "hali ya hewa"?
4. (a) Taja faida tatu (3) za bustani ya shule.
(b) Bainisha vifaa viwili (2) vinavyoweza kutumiwa kupima hali ya hewa katika mazingira ya shule.
5. (a) Eleza **njia nne (4)** za kuwafundisha wanafunzi kuhusu uhifadhi wa miti.
6. Jadili kwa kifupi **sababu nne (4)** zinazofanya binadamu kuishi na wanyama wa nyumbani.
7. (a) Orodhesha vitu vitatu (3) vinavyotakiwa kuwepo katika mazingira bora ya kukuzia wanyama wa nyumbani shuleni.
(b) Bainisha faida mbili (2) za kuvaa nguo zinazolingana na hali ya hewa.
8. (a) Eleza hatua mbili (2) za kutunza mimea.
(b) Taja misimu minne (4) ya mwaka nchini Tanzania.
9. (a) Eleza nini maana ya "**dawa za kuulia wadudu**" na madhara yake mawili (2).
10. (a) Orodhesha mambo matatu (3) yanayoonesha umuhimu wa Vitendo vya Kujifunza Sayansi katika ngazi ya elimu ya awali.
(b) Taja aina mbili (2) za viumbehai vilivyo hatarini kutoweka na sababu moja (1) ya hali hiyo.

SEHEMU B (Alama 30)

Jibu maswali mawili (2) kutoka katika sehemu hii.

11. (a) Fafanua njia tano (5) unazoweza kutumia kuwatambulisha wanafunzi wa elimu ya awali aina mbalimbali za wanyama na makazi yao.
- (b) Jadili athari tano (5) za mabadiliko ya tabianchi katika mazingira ya shule.
12. (a) Eleza maana na umuhimu wa utunzaji wa utofauti wa viumbehai katika mazingira ya shule.
- (b) Bainisha mbinu sita (6) zinazoweza kutumiwa katika kupima maendeleo ya mtoto katika nyanja ya utambuzi.
13. (a) Jadili mambo matano (5) ya kuzingatia unapoandaa eneo la kufanyia majaribio ya sayansi shuleni.
- (b) Fafanua faida tano (5) za kukuza na kuuza mimea asilia shuleni.

SEHEMU C (Alama 30)

Jibu maswali mawili (2) kutoka katika sehemu hii.

14. (a) Jadili namna utakavyotumia safari za masomo kufundisha wanafunzi wa elimu ya awali kuhusu viumbehai na makazi yao.
- (b) Eleza faida tano (5) za kutumia Njia ya Mchezo katika kufundishia Vitendo vya Kujiifunza Sayansi.
15. (a) Fafanua maana ya "Mtaala" na athari tatu (3) za kutozingatia mtaala katika ufundishaji.
- (b) Tofautisha Upimaji na Tathmini katika mchakato wa ujifunzaji wa mtoto wa elimu ya awali.
16. (a) Jadili hatua sita (6) za ufundishaji kwa kuzingatia ujenzi wa dhana kwa mfano wa kufundisha dhana ya "kuzama na kuelea".
- (b) Bainisha changamoto tano (5) za kutumia miundo katika ufundishaji.